

Tyatíry

Charakteristika mesta:

- politicky bezvýznamné, vnútrozemské mesto;
- veľa remeselníckych cechov, jedným z najvýznamnejších bol farbiarsky;
- každý cech mal svojho patróna, na ktorého počesť sa konali oslavy, kde sa porušovali kresťanské zásady. Tieto oslavy boli povinné pre členov cechu. Kresťania, ktorí do týchto cechov patrili, stáli pred ťažkým rozhodnutím.

Štvrté historické obdobie cirkvi:

- posolstvo listu hovorí o žene Jezábel, ktorá sa vyhlasuje za prorokyňu. Táto starozákonná postava stála na čele politického i náboženského diania v Izraeli, čo viedlo k hlbokému úpadku národa. Je teda reč o nábožensko-politickom systéme, ktorý Boh odmieta -> počiatok obdobia nachádzame v 6.stor., kedy sa kresťanstvo stalo oficiálnym náboženstvom rímskej ríše;
- v liste je taktiež pochvala, ktorá spočíva v tom, že posledné skutky tohoto zboru sú väčšie ako tie prvé -> list končí obdobím reformácie, kedy sa mnohé cirkevné postavy spamätávajú a pravda sa začína vyplavovať na povrch;

Predstavenie sa (Zj 2,18)

„A anjelovi sboru v Tyatíroch napíš: Toto hovorí Syn Boží, ktorí má svoje oči jako plameň ohňa, a ktorého nohy sú podobné mosadzi.“ (Zj 2,18)

Význam Ježišovo predstavenia sa:

1. Ježiš má oči ako plameň ohňa -> vidí najlepšie jadro problému, ktorý priviedol cirkvi k jej úpadku;
2. Opis Krista v tomto predstavení sa je ukázkou jeho božstva -> za hlavu cirkvi sa vyhlásil rímsky biskup, ale jej vlastníkom je Kristus a teda Boh.
3. Toto predstavenie sa je posilnením pre prenasledovaných a zabíjaných kresťanov. Pochopili, že Boh upriamil svoju pozornosť na cirkvi a prichádza súd, t. j. nastolenie pravdy a spravodlivosti.

Slová pochvaly

„Znám tvoje skutky aj tvoju lásku aj službu aj vernosť aj trpezlivosť aj tvoje skutky, aj tie posledné, ktorých je viac ako prvých.“ (Zj 2,19)

Ježiš má na mysli skutky biblických reformátorov, napr:

1. Valdenský:

„Valdenskí vyznávali, že v otázkach viery je jedine Písmo smerodajné, ktoré treba všetkým študovať... Keďže Písmu dávali najvyššiu autoritu, jeho najdôležitejšie časti preložili do jazyka ľudu, aby ho všetci mohli poznať a študovať. Mnohé dlhšie časti sa naučili naspamäť. Nejednen z nich mohol povedať naspamäť celý Nový zákon.“ (Kulcsár Zsuzsa, Az inkvizíció és boszorkányperek)

Po dohode pápeža s cisárom boli v r.1184 vo Verone zaradení medzi kacírov. Ich prenasledovanie skončilo masakrom v Piedmonte v r.1655.

2. John Wycliffe (Ján Viklef)

K biblickým pravdám sa dopátral osobným štúdiom Biblie, ktorú následne preložil do angličtiny. Je označovaný za „rannú hviezdu reformácie“

3. Ján Hus

Od svojich žiakov študujúcich na Oxforde sa dostal k spisom J. Wyclifa a započal reformáciu cirkvi. Z reformácie povstalo husitské hnutie a to aj napriek jeho upáleniu.

4. Martin Luther

- historici od neho datujú reformáciu
- v r.1517 vydal 95 téz, ktoré sa stali základom pre diskusiu týkajúcu sa cirkevného života:

1., *Ked' náš Pán a Majster hovorí: "Pokánie čiňte" atď., tak chce, aby celý život Jeho veriacich na zemi bol ustavičným pokáním.* "

32., *Tí budú aj so svojimi učiteľmi zatratení, čo sa nazdávajú, že pomocou odpustkov majú istotu spásy.* "

36., *Každý kresťan, ktorý pociťuje pravú ľútosť nad svojimi hriechmi, má úplné odpustenie trestu aj viny, ktoré mu patrí aj bez odpustkov.* "

43., *Kresťanov treba poučovať, že ten, kto chudobnému dáva, núdznemu požičiava, lepšie robí, ako keby si kúpil odpustky.* "

„Ale mám niečo málo proti tebe: že necháš ženu Jezábel', ktorá hovorí o sebe, že je prorokyňou, učiť a zväztať mojich sluhov, aby smilnili a jedli obetované modlám.“ (Zj 2,20)

Kľúčovým slovom je meno fénickej princeznej Jezábel'. Bola jednou z najznámejších postáv Starého Zákona. Jej starozákonná charakteristika:

1. Bola na čele kultu Baála a Aštarty.
2. Bola najväčším prenasledovateľom Božích prorokov, Eliáša nevynímajúc.
3. Mala v rukách nielen náboženskú ale i politickú moc – Achab bol bábkou v jej rukách.
4. Charakterizovala ju nízka morálna úroveň, ale taktiež pompéznosť a okázalosť.

Tým, že sa považuje za prorokyňu, je reč o nábožensko-politickom systéme, ktorého vytvorenie trvalo dve storočia. Jeho počiatky vidíme vo výčitke charakterizujúcej Pergamos.

- Jezábel', Nikolaiti, Balám sa snažia o znečistenie cirkvi, čo je na základe SZ pro-roctiev spojenie so svetom, či už kvôli ekonomickým alebo spoločenským výhodám.

„A dal som jej čas, aby učinila pokánie zo svojho smilstva, ale neučinila pokánia. Hľa, ja ju hodím na ležisko i tých, ktorí cudzoložia s ňou, do veľkého súženia, keď neučinia pokánia zo svojich skutkov. I jej deti pobijem smrťou, a zvedia všetky sbory, že ja som, ktorý zpytujem ľadviny a srdcia, a dám vám jednému každému podľa vašich skutkov.“ (Zj 2,21-23)

Posolstvo súdu má posilniť vieru veriacich. Jeho naplnenie sa odohráva počas trúbení v 8. a 9. kapitole, pretože súd má prísť nielen na Jezábel', ale i na tých, s ktorými smilnila t. j. Rímsku ríšu. K tomu napomohli taktiež moslimské útoky, ktoré zachytávajú spomínané trúbenia.

- posolstvo sa naplní nielen zničením Rímskej ríše, ale i príchodom reformácie, ktorá oslabí jej vplyv a moc;

Rada

„Ale vám hovorím, aj ostatným v Tyatíroch všetkým, ktorí nemajú toho učenia, a ktorí nepoznali hlbín satanových, ako hovoria: Nevzkladám na vás iného bremena. Avšak čo máte, držte, dokiaľ neprijdem.“ (Zj 2, 24-25)

- Ježiš radu nedáva celej cirkvi, pretože tá odmietla činiť pokánie a tak odmietla Božiu milosť.
- Ježiš neočakáva od každého z tých, ktorí odmietli spojenie so svetom, veľké skutky reformácie, ale vernosť v tých bodoch pravdy a zásadách, ktoré už poznali a prijali.

Zasľúbenie

„A tomu, kto víťazí a kto ostríha až do konca moje skutky, tomu dám moc nad pohanmi - a bude ich pásť železným prútom; ako hrnčiarске nádoby budú roztrieskaní-, jako som i ja prijal od svojho Otca, a dám mu rannú hviezdu. Kto má uši, nech počuje, čo Duch hovorí sborom!“ (Zj 2,26-29)

- Ježiš priam cituje slová druhého žalmu hovoriacom o právomoci a vláde nad národmi. Je kráľovským žalmom, ale taktiež mesiášskym, ktoré kráľovskú vládu Me-siáša Kristus zasľubuje svojim verným.
- V prísľube rannej hviezdy, ktorá je symbolom Krista (Zj 22,16), vidíme zasľúbenie po nadviazaní užšieho vzťahu s Kristom.